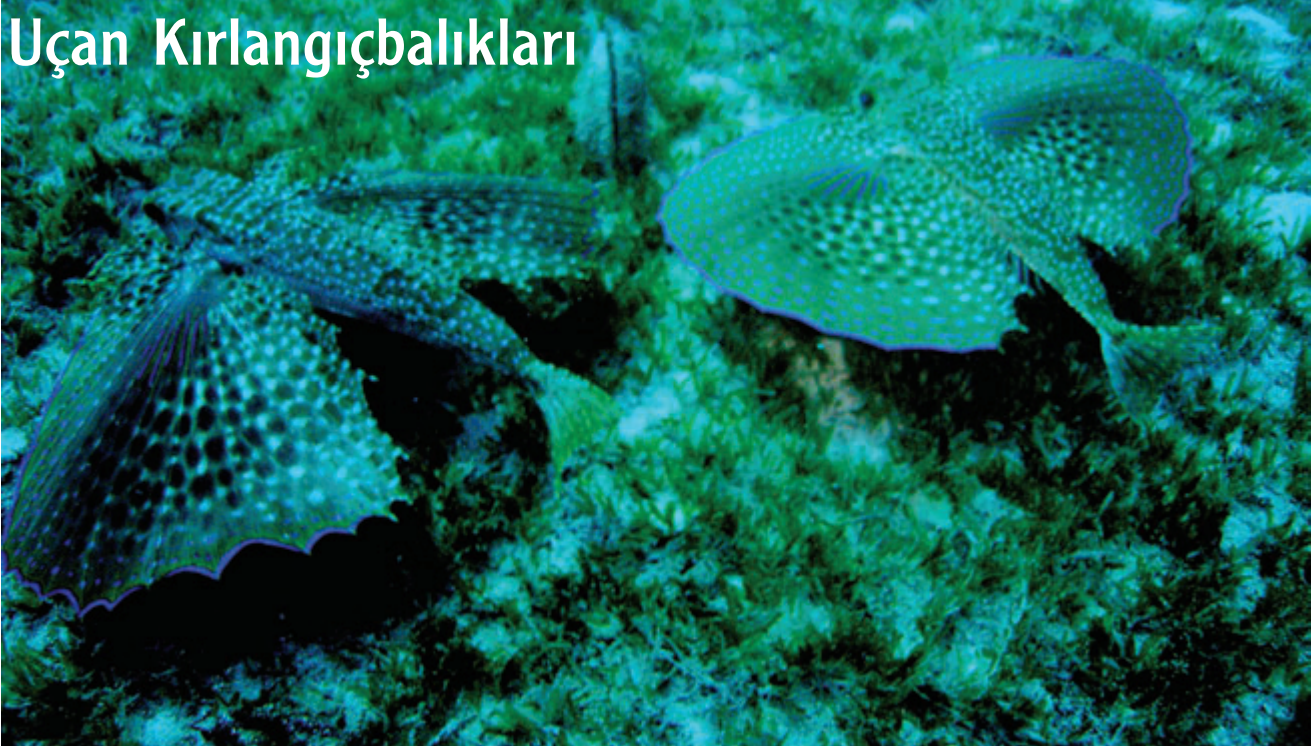

Türkiye Doğası

Bülent Gözcelioğlu

Uçan Kırlangıçbalıkları

Türkiye Doğası'nı hazırladığımız ilk günden bu yana ülkemizdeki hiç bilinmeyen ya da çok az bilinen canlıları tanıtmaya çalışıyoruz. Bununla birlikte kullandığımız fotoğrafların da özgün olmasına özen gösteriyoruz. Hatta çoğu zaman bu sayfa için özel fotoğraflar çekiyoruz. İşte bu sayıda da Kaş'ta sualtı görüntüleme yaptığımız sırada kırlangıç balıklarına rastladık. Normal dalışlar sırasında bu balık türüyle karşılaşma olasılığı çok düşük. Daha önceki karşılaşmamızda fotoğraf makinesi yanımızda olmadığından görüntüleyemediğimiz bu canlıdan bu kez görüntü almayı başardık.

Kırlangıç balıklarından iyi görüntü almak için balıklara yavaş yaklaşmak gerekli. Kırlangıç balıkları, değişik görünüşleri nedeniyle diğer balıklardan çok farklı. Değişik görünüşünün nedeni yan yüzgeçlerinin kuş kanadına benzemesi. Normalde çok yavaş hareket eden ve yüzgeçleri vücuda yapışık olan bu balıklar, herhangi bir tehlike anında yüzgeçlerini geniş bir biçimde açarak çok hızlı hareket edebilirler.

Rastladığımız uçan kırlangıçbalıkları zeminle çok uyumlu ve hareket etmeden duruyorlardı. Bu balıkları, hareketsiz gözlemek çok zor. Biz de ancak hareket ettiklerinde gözlemleyebildik. Bulunduğu ortama

uyum sağlama amacıyla renk değiştirme biçiminde kendini göstere saklanma becerisi, hem avlanmada hem de korunmada çok işe yarar. Uçan kırlangıçbalıklarında bu uyum vücudun renklerinden dolayı oluşur. Bunlarda, genç bireyler koyu kahverengi ve tonlarında olurken, ergin bireyler daha açık kahverengi olur. Ergin bireylerin sırt kısımlarında açık mavi ve koyu kahverengi benekler bulunur. Kanat gibi olan yüzgeçlerinin ucundaysa mavi bir şerit bulunur. Mavi şeritler, ancak balığın kanatları açıldığında görülebilir.

Uçan kırlangıçbalıkları, genellikle kumlu çamurlu zeminlerde yaşarlar. Bunun yanında denizçayırılarının olduğu yerlerde de görülebilirler. 25 metre derinlikte rastladığımız uçan kırlangıçbalıkları denizçayırılarının üzerindeydi. Bunlar, genellikle 10-30 metre arasında yaşamalarına karşın daha derin sulara da inebilirler. Boyları 40-50 cm kadar olabilir. Fotoğrafını çektiğimiz bireylerse 30 - 40 cm kadardı. Bu büyüklüğe ulaşabilen uçan kırlangıçbalıklarının nelerle beslendiğine baktığımızda, yengeçlerin ilk sırada geldiğini görürüz. Bunun yanında yakaladığı diğer küçük omurgasızlar ve küçük balıklar da besinlerinin diğer kısmını oluşturur.

Uçan kırlangıçbalıklarının bir diğer ilginç özelliği de, zemin üzerinde yürüyormuş gibi hareket etmeleri. Bu olay, karın yüzgeçlerinin hemen yanında bulunan organlar sayesinde gerçekleşir. Bunlar, aynı zamanda balığın zeminde dengede durmasını da sağlar.

Bir balıkta hem kanat gibi yüzgeç bulunması, hem de balığın zemin üzerinde yürümesi bu balığın ilginç sayılması ve ilgi haketmesi için yeterli. Umarız bu ilgi, balığın yaşamını tehlikeye atmadan, artarak devam eder.

Fotoğraflar: Bülent Gözcelioğlu
Yer: Oasis/Kaş/Antalya
Derinlik: 25 metre
22 Eylül 2007